



BLOC A

L'economia com a ciència social

Comencem per la pregunta més bàsica: per què existix l'economia com a disciplina? La resposta curta és l'escassetat. La llarga ocupa esta unitat i, en realitat, tot el curs.



Temps estimat de lectura: ~25 min · Sabers LOMLOE: A.1, A.3, A.6 · Pre-requisits: cap (primera unitat). En acabar esta unitat sabràs: Definir l'economia com a ciència social de l'elecció davall escassetat i distingir les definicions de Robbins i Samuelson.

“

L'economia és la ciència de l'escassetat: com s'assignen recursos limitats a fins il·limitats. En esta unitat fixem el vocabulari bàsic (necessitats, béns, factors productius, FPP, sistemes econòmics) i discutim per què l'economia és una ciència social, no exacta.

Després de la crisi de 2008, els economistes més prestigiosos del món no la...

Si tinguérem recursos il·limitats —temps infinit, matèries primeres inesgotables, energia gratuïta, una població disposada a treballar sense límit— l'economia no existiria com a disciplina. No caldria decidir què produir ni quant, ni a qui destinar les collites, ni si pujar o baixar els tipus d'interès.

Quin tipus de ciència és l'economia si no pot previndre crisis sistèmiques malgrat els seus models matemàtics avançats?



§ 2

Necessitats, béns i factors productius



Perquè la definició de Robbins siga operativa cal precisar què entenem exactament per fins i per mitjans. La primera tasca d'un manual d'economia és fixar este vocabulari bàsic. Les necessitats humanes. Una necessitat és una sensació de carència que la persona intenta satisfer.



§ 3

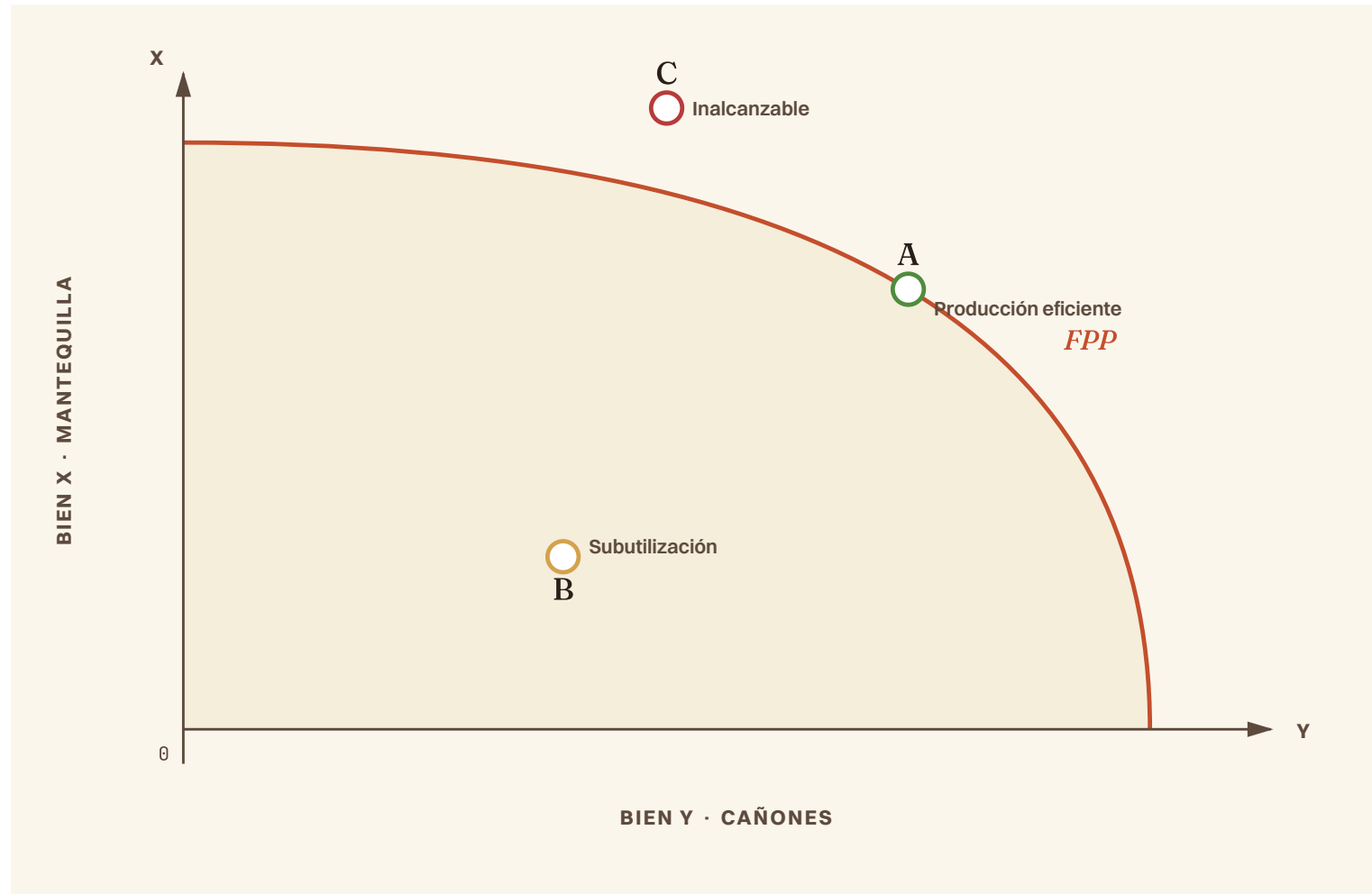
La frontera de possibilitats de producció



Ja tenim els ingredients: necessitats d'una banda, recursos limitats de l'altra. La pregunta operativa és: quines combinacions de producció són possibles amb els recursos disponibles? Per a respondre, els economistes usen el model més senzill i alhora més potent del primer curs: la frontera de possibilitats de producció (FPP).

EL GRÁFICO

Frontera de possibilitats de producció: tres punts possibles segons l'eficiència productiva.





Cost d'oportunitat

Sobre la FPP es fa visible un concepte que recorre tota l'economia: el cost d'oportunitat. Si l'economia Alfa està produint en un punt eficient i decidix produir més ordinadors, necessàriament ha de produir menys forment. les persones amb més habilitat per a fabricar ordinadors ja estan en això).



§ 4

Els agents econòmics i el flux circular



Abans de passar a sistemes econòmics convé fixar qui són els agents que prenen decisions en una economia. La classificació clàssica distingix tres tipus: Famílies (o economies domèstiques). Consumixen béns i servicis, oferixen factors productius (sobretot treball) i estalvien part de la seua renda.



§ 5

Els sistemes econòmics



El preu d'un tros de pa a Moscou, 1985

Les tres preguntes de Samuelson —què, com i per a qui produir— les resol cada societat mitjançant un conjunt d'institucions que anomenem sistema econòmic. La forma concreta en què una societat organitza la producció i la distribució determina el seu sistema.



§ 6

El mètode científic aplicat a l'economia



L'economia és una ciència social. Ciència, perquè aspira a explicar fenòmens mitjançant teories contrastables amb l'evidència empírica. Social, perquè el seu objecte d'estudi són comportaments humans en context, no lleis físiques immutables. Açò dona al mètode de l'economia algunes peculiaritats que convé reconèixer.



§ 7

Connexió amb la resta del curs



L'essencial de la unitat

El vist en esta unitat funciona com a mapa de les onze següents. L'escassetat i l'elecció (Unitat 2) estén la lògica de Robbins a les decisions individuals reals, incloent-hi desviacions de la racionalitat (economia del comportament). La planificació financera personal (Unitat 3) porta la teoria de l'elecció al terreny domèstic.



§ 8

Glossari



Escassetat: desajust estructural entre uns recursos limitats i unes necessitats i desitjos pràcticament il·limitats. És la raó de ser de l'economia. Economia: ciència social que estudia com les persones i les societats assignen recursos escassos entre fins alternatius (Robbins, 1932).



§ 9

Per a aprofundir



Si esta unitat t'ha interessat, ací tens algunes lectures i recursos per a anar més enllà: Principios de economía — N. Gregory Mankiw (10a ed., 2024), capítols 1-2. Per què encaixa: els famosos "deu principis de l'economia" són la millor síntesi introductòria de l'escassetat, el cost d'oportunitat i el pensament marginal.



§10

Preguntes per a reflexionar



Estes preguntes no tenen una resposta única. Servixen per a discutir a classe o per a pensar individualment en tancar la unitat: La definició de Robbins presenta l'economia com a ciència de l'elecció, no dels diners.

Fins aquí la teoria

Continua al llibre de la unitat.